

ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ

Кафедра публічного управління та адміністрування

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЦЗП. 1. «ФІЛОСОФІЯ НАУКИ»

**ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ
денної та заочної форми навчання**

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»**

**ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 28 «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 281 «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»**

Курс	І-й	
Семестр	І-й	
Вид контролю	Залік	
Кількість годин / кредитів	180 год. / 6 кредитів	
з них:	д. ф. н.	з. ф. н.
<i>лекції</i>	-	20 год.
<i>практичні</i>	-	-
<i>семінарські</i>	-	10 год.
<i>індивідуальні завдання</i>	-	-
<i>самостійна робота</i>	-	150 год.
Викладач	Скуратівський Віталій Андрійович, д. філос. н., професор	
Email:	0676002725@ukr.net	
Консультації	ВТ, ЧТ – 11 ⁰⁰ –13 ⁰⁰	

1. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Філософія науки» є основні проблеми філософії науки, філософські теорії та концепції, а також базові принципи філософського знання та особливості формування світоглядно-методологічної парадигми людини.

Міждисциплінарні зв'язки: проблематика курсу «Філософія науки» відповідно до структурно-логічної схеми дисциплін, передбачених навчальними планами фаху, тісно пов'язана з такими курсами, як «Теоретико-методологічні проблеми в публічному управлінні та адмініструванні», «Теоретико-методологічні засади публічного управління та адміністрування у сучасному вимірі», «Наукові школи в публічному управлінні та адмініструванні», «Методологія та організація наукових досліджень».

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у аспірантів розуміння специфіки філософії науки як особливого типу гуманітарного знання, основних характеристик історичного розвитку напрямків філософії науки, а також методологічних, структурних, світоглядно-ціннісних засад та особливостей наукового пізнання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспіранти набувають таких **компетентностей:**

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до формування абстрактного мислення, аналізу та синтезу інформації, її узагальнення та обробки.

ЗК 3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК 5. Здатність до професійної презентації результатів наукового дослідження в письмовій та усній формі

Заплановані результати навчання:

РН 1. Використовувати загальнонаукові методи пізнання, здійснювати філософський пошук істини, демонструвати високі когнітивні здібності, застосувати широкий спектр методів дослідження явищ і процесів, робити логічні узагальнення.

РН 2. Генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї, шукати власні шляхи вирішення проблеми.

РН 5. Визначити об'єкт, предмет, структуру наукового дисертаційного дослідження, знати методи та адекватно їх використовувати для досягнення його цілей та завдань в сфері управління та адміністрування.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Підготовка студентів з курсу «Філософія науки» потребує використання активних форм навчання, які наближують навчальний процес до реальних професійних ситуацій.

Для активізації процесу навчання аспірантів у ході вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби:

✓ **на лекціях** чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага студентів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються студенти до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо;

✓ **на семінарських заняттях** обговорюються основні проблеми теми; проводяться дискусії, спрямовані на поглиблення, розширення, деталізацію і закріплення теоретичного матеріалу, які сприяють активізації пізнавальної діяльності студентів, формуванню самостійності суджень, умінню відстоювати власні думки, аргументувати їх на основі наукових фактів та сприяють оволодінню фундаментальними знаннями, допомагають розвивати логічне мислення, формувати переконання, оволодівати культурою толерантності.

✓ **самостійну роботу студента** викладач планує разом з аспірантом, але виконує її аспірант за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача; зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи аспірантів є чіткий контроль відвідування занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

Структура навчальної дисципліни
для студентів заочної форми навчання

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин			
	денна та заочна форми навчання			
	Усього	в тому числі		
Лекції		Семінари	СРС	
	150	20	10	120
Змістовний модуль 1.				
Теоретичні засади та історія розвитку філософії науки				
<i>Тема 1.</i> Філософія науки в системі гуманітарного знання	24	2	2	20
<i>Тема 2.</i> Онтологічний, гносеологічний та епістемологічний виміри філософії науки	22	2	-	20
<i>Тема 3.</i> Генезис і тенденції розвитку філософії науки	24	2	2	20
<i>Тема 4.</i> Філософське осмислення наукової картини світу	22	2	-	20
<i>Тема 5.</i> Наукова раціональність та її типи	24	2	-	20
<i>Тема 6.</i> Логіка та методологія наукового пізнання. Специфіка, рівні та форми наукового пізнання	12	2	2	10
<i>Тема 7.</i> Методи наукового пізнання	14	2	2	10
<i>Тема 8.</i> Філософський аналіз постнекласичної науки	12	2	-	10
Разом за змістовним модулем 1	154	16	8	130
Змістовний модуль 2.				
Логіка наукового дослідження та філософські виміри наукової діяльності				
<i>Тема 9.</i> Філософське осмислення сучасних екологічних, техногенних проблем в контексті глобального типу цивілізації	14	2	2	10
<i>Тема 10.</i> Аксиологічний вимір науки	12	2	-	10
Разом за змістовним модулем 2	26	4	2	20
Усього годин:	150	20	10	120

Методи навчання

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування; опорні конспекти);
- практичні (вправи; практичні завдання; спостереження).

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальна дискусія.

Методи організації самостійної роботи студентів:

- читання (робота з підручниками, навчально-методичними посібниками);
- опрацювання першоджерел;
- конспектування;
- ведення термінологічного словника;
- виконання індивідуального науково-дослідного завдання.

Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

4. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль і оцінювання знань, вмінь та навичок аспірантів здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу і складається з двох етапів: поточного та підсумкового.

Накопичення балів студентами відбувається у період вивчення дисципліни на підставі **двох основних видів контролю**:

1) **поточного** (перевірка рівня засвоєння студентами навчального матеріалу з окремої теми чи модуля під час вивчення курсу): усне тематичне опитування; модульні контрольні роботи; поточне тестування.

2) **підсумкового** (перевірка рівня засвоєння студентами навчального матеріалу по завершенню курсу): семестровий залік/екзамен; підсумкові контрольні роботи; підсумкове тестування.

Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення дисципліни на семінарських заняттях і проводиться у терміни, що визнаються календарним планом.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу, вироблення навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

- систематичність, активність, своєчасність та результативність роботи над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- виконання індивідуального завдання.

Підсумковий контроль (залік) передбачає виконання усних та письмових завдань. На залік виносяться вузлові питання, типові комплексні задачі, завдання, що потребують творчого підходу і вміння синтезувати отримані знання.

Об'єктом підсумкового контролю знань студентів у формі **заліку** є виконання усних та письмових завдань.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Підсумкова оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань.

Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань студентів **денної** форми навчання складається з рейтингу навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 75 балів, і рейтингу з атестації – 25 балів. Для студентів **заочної** форми навчання відповідно – з рейтингу навчальної роботи – 50 балів, і рейтингу з атестації – 50 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти

денної форми навчання

Поточне тестування, самостійна та контрольна робота										Підсумковий тест (залік)	Сума
Модуль І											
Лекції, семінарські заняття											
75											
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2		25	100
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10		
7	7	7	7	7	7	7	7	9	10		

Розподіл балів, які отримують студенти

заочної форми навчання

Поточне тестування, самостійна та контрольна робота										Підсумковий тест (залік)	Сума
Модуль І											
Лекції, семінарські заняття											
50											
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2		50	100
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

90-100 балів – **відмінно** (A, відмінно);

82-89 балів – **добре** (B, дуже добре);

75-81 балів – **добре** (C, добре);

68-74 балів – **задовільно** (D, задовільно);

61-67 балів – **задовільно** (E, достатньо);

35-60 балів – **незадовільно** (FX, з можливістю повторного складання);

1-34 балів – **незадовільно** (F, з обов'язковим повторним курсом).

Критерії оцінювання

Оцінювання знань може здійснюватися в усній та письмовій формі. Об'єктом оцінювання можуть виступати: результати написання тестових, творчих завдань; реферативні доповіді, доповнення, участь у дискусії.

Оцінювання виконаних завдань і відповідей здійснюється з дотриманням принципів систематичності, диференційованості, об'єктивності.

Під час оцінювання враховуються такі критерії:

➤ характеристики відповіді: елементарна, фрагментарна, повна, логічна, доказова, обґрунтована, творча;

- якість знань: повнота, осмисленість, глибина, точність, системність;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, підсумовувати.

У процесі перевірки знань використовується модульно-рейтингова система оцінювання. Результати навчальної діяльності оцінюються за 100-бальною шкалою. Критично-розрахунковий максимум для допуску до підсумкового контролю – 75 балів (денна форма навчання), 50 балів (заочна форма навчання). Студенти, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж розрахунковий мінімум – 61 бал, вважаються такими, що не виконали навчальний план з дисципліни.

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в робочій навчальній програмі дисципліни. Розподіл балів між видами занять (лекції, семінарські заняття, індивідуальні завдання, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті.

Критерії підсумкового оцінювання (залік):

«відмінно» (А, 90-100 балів) – студент дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% питань, рішення задач та виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформлює завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність і творчість у виконанні групових завдань;

«добре» (В, 82-89 балів, дуже добре; С, 75-81 балів, добре) – студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді не менш ніж на 75% питань, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні групових завдань;

«задовільно» (D, 68-74 балів, задовільно; E, 61-67 балів, достатньо) – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 61% питань, або на всі питання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача; при цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність, участь у виконанні групових завдань;

«незадовільно» (FX, 35-60 балів, незадовільно з можливістю повторного складання; F, 1-34 бали з обов'язковим повторним курсом) – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі питання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект лекцій, індиферентно або негативно проявляє себе у виконанні групових завдань, загалом має поверхневе уявлення про навчальний матеріал, не може ним оперувати.

5. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Політика курсу полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

1. Науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники закладу вищої освіти зобов'язані:

- 1) забезпечувати високий науково-теоретичний і методичний рівень викладання;
- 2) дотримуватись норм педагогічної етики, моралі, поважати людську гідність майбутніх спеціалістів;
- 3) залучати здобувачів освіти до наукової діяльності;
- 4) дотримуватися в освітньому процесі академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами вищої освіти;
- 5) розвивати в осіб, які навчаються в Інституті, самостійність, ініціативу, творчі здібності;
- 6) дотримуватися законів України, статуту та Етичного Кодексу ІПК ДСЗУ, інших нормативно-правових актів.

2. Здобувачі вищої освіти, зобов'язані:

- 1) дотримуватися вимог законодавства, Статуту та правил внутрішнього розпорядку Інституту;
- 2) виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями;
- 3) виконувати вимоги освітньо-наукової програми та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання:
  - не пропускати заняття без поважної причини та не запізнюватися;
  - брати активну участь в освітньому процесі, вести конспекти лекцій, практичних занять, готувати теоретичний та практичний матеріал, виконувати передбачені курсом вправи, вирішувати задачі та тестові завдання;
  - здійснювати самостійну підготовку до занять згідно до затвердженого плану;
  - відпрацьовувати пропущені заняття у вигляді рефератів, презентацій, розрахунків згідно з темою заняття під час консультацій викладача за розкладом кафедри не пізніше завершення семестру;
  - складати згідно з графіком поточний модульний контроль (ІНДЗ, контрольна робота) з дисципліни;

4) дотримуватись академічної доброчесності:

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилатись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо), здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньо-наукової програми;
- відрахування із Інституту.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. *Конверский А.Е.* Теория и ее обоснование. – К., 2000.
2. *Кохановский, В. П. и др.* Основы философии науки. – Феникс, 2007. – 608 с.
3. *Литкин А. И.* (ред.) Философия науки. – ЭКСМО, 2007. – 608 с
4. *Никифоров А.А.* Философия науки: история и методология. – М.,1998.
5. *Рубанець О.М.* Філософські проблеми наукового пізнання / О.М. Рубанець. – К.: Ліра-К, 2015. – 229 с.
6. *Стёпин В.С.* Философия науки. Общие проблемы. – Гардарики, 2006. – 384 с.
7. Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. – 255 с.
8. Філософія науки: навчальний посібник : [Електронне видання] / О. М. Кузь, В. Ф. Чешко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 172 с.
9. Філософія науки: курс лекцій / В.О. Ханстантинов. – Миколаїв: МНАУ, 2017. – 188 с.
10. *Чуйко В.Л.* Рефлексія основоположень методологій філософії науки: Монографія. – К.,2000. – 252 с.